

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Thesavrvs|| Locorvm|| Commvnivm|| Jvrisprvdentiaē

Barbosa, Agostinho

Lipsiæ, 1697

Cap. XLIX. Doctor, docere, discere.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80071](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80071)

l. cuius, in verb. dicere, ff. de appell. recip. neque etiam oberit, *d. l. si defunctus*, quia illud ideo fit, ut evitetur præsumptio delicti, juxta Bartol. *in l. cum oportet, col. fin. C. de bon. quæ liber.* ideoque dispositio *d. l.* non procedit, nisi appareat, quod administrator habuerit aliquid antea in patrimonio; & fuerit industrius, juxta Roman. *consil. 174.* aliàs præsumitur effectus dives ex bonis, quæ administrat. Nec ad rem quicquam facit, quod ex possessione pecunia præsumatur propria: quia hoc procedit, nisi apparet, unde pecunia originem habuerit, videlicet de bonis communibus. Natt. *conf. 358. tom. 2. n. 7. 8.* latè Mascard. *conclus. 526.*

II.

Divitiæ conferunt ad nobilitatem, sed non nobilitant. Tiraquell. *in c. 3. num. 13. de Nobilit.* Bart. *in l. 1. quest. 3. num. 47. C. de dignit.* Pacian. *2. de probat. cap. 27. in addit.* Bald. *in l. 3. in princ. C. de Commerce, & Mercat.* Sine divitiis enim de nobilitate certare stultum est. Hostiens. *in cap. tua. de consanguin.* quæ absque opibus admodum manca est, Tiraquell. *de nobilit. cap. 25.* cum sine iisdem dignitates conservari commodè non possint. Herman. *in repet. rubr. de acquir. possess. num. 36. per l. quicquid 5. C. ad L. Jul. Majest.* §. hoc quoque *2. Inst. per quas personas nobis acquir.* Corn. *conf. 92. scrupulose in fin. lib. 3.* Andr. Sicul. *conf. 43. præclare num. 23. vol. 1.* vide & Barbat. *conf. 57. Excussis. num. 10. vers. & plus duo. col. 4. vol. 2.* ubi ait tria copulativè requiri ad faciendum quem nobilem, quod sit nobilis natalibus, honorum luce conspicuus, ac dives patrimonio, conf. Nolden. *tr. de statu Nobilium tb. 141. & seq.*

CAP. XLIX. De Divortio. vid. De- fertio.

Axioma I.

Divortio locus non est, si adulterium utrinque sit commissum, quia paria delicta mutuâ compensatione tolluntur *l. 39. ff. sol. matrim. si agatur ad interesse privatum.* secus si ad poenam publicam.

II.

Quocunque modo fides conjugalitatis frangitur, illud matrimonium quoque quoad vinculum tollitur, quia fidem frangens non potest prætere de ut alter fidem servet. Exemplum est in adulterio, sodomia, &c.

III.

Quodcunque impedimentum nuptiis supervenit, illud nunquam divortio locum facit.

Ratio consistit in arctissimo foedere quod inter conjuges intercedit. Et quia nihil humanius est, quam cuiusque fortunæ & casuum fortuitorum conjuges ex æquo esse participes. *l. 22. §. 7. ff. sol. matrim.*

Exemplum: ita ob impotentiam supervenientem non rescinditur matrimonium. Köppen. *in 115 præf. Inst. obs. 47. n. 23.* Sicut nec ob furorem. *l. 16. l. 26. §. 2. ff. de Ritu Nupt.*

Limita (1.) ut separatio possit peti usque ad thorum & mensam, conf. Nov. 112. (2.) nisi impedimentum fuerit ab alterâ parte causatum. Köppen. *d. obs. 47. n. 24.*

De transitu post divortium ad alia vota vid. SECONDE NUPTIÆ.

CAP. XLIX.

Doctor, docere, discere.

Axioma I.

Doctoris munus est publicum, & tenetur unicuique jura aperire. *l. 1. §. 1. de Just. & Jur.* Alciat. *conf. 393. Jason in l. cum qui res 13. C. de procurat. Zal. 1. conf. 2. in princ. Obrecht. conf. Misc. 21. vers. 5.* ac dicitur esse in dignitate, quia Doctoratus est dignitas. Bartol. *in consil. Cod. vers. quero circa hæc per cap. quanto. de Magistrat. Dec. conf. 160. num. 2. Farinac. conf. 94. n. 5. Alex. consil. 15. col. fin. vol. 1.* ac gradus ille, quædam nobilitas, Alex. *in addit. ad Bart. in l. 1. C. de dignit. lib. 12.* Bart. Bolognin. *in repet. Auth. habitas, C. ne fil. propatr. col. 11. & hoc latius probat Bonus de Curtili. tr. nobilit. p. 3. n. 65.* Unde, quia Doctoratus sit quædam prærogativa authorizatio vel declaratio, quæ quis dignus & doctus reputatur, glossa in *clem. 2. verb. sequentes. de Magistr.* Sic & gradus Doctoratus in docto & perito homine veluti quoddam accedens appellavit Bald. *in proam. sforam & l. iudices ubi 8.* ubi Bart. *C. de dignit. vide Lud. Gomez. ad §. fuerat. Inst. de A& Dn. Waltherum, amicqum nostrum, de statu & jurib. Dd. c. 18. §. 131. pag. 362.*

II.

Ad Creationem Doctoris requiritur (1.) ut sit legitime natus, (2.) non infamis, (3.) ut quinquennium vel decennium studuerit, (4.) Tentamen sustineat & Examen. Bocer. *Class. 1. D. 3. tb. 32.* notoriè tamen doctus sine Examine promoveri potest. Sebast. *Med. d. R. 7. reg. 1. n. 26. 36.* Insignia Doctoris sunt cathedra, biretum, liber, annulus, osculum. Glossa in *clem. 1. de Magistr.*

III.

Doctor potest compelli ad consulendum. Glossa & Bart. *in l. 2. C. de profess. lib. 12.* & Doctoris excellentis consilium excusat succumbentem à condemnatione expensarum & judicem à Syndicatu. Curt. *Conf. 19. fol. 94. col. 2.*

IV.

Doctor promotus, si postea minus idoneus reperiatur, degradari vel insignibus privari potest. Brunnem. *ad l. 2. C. de Profess. & Med. ut & si per collusionem vel corruptis suffragiis promotus sit.* Perez. *C. de Athletis n. 8.* Nec privilegio Doctoratus gaudent qui approbantur à Doctoribus corruptis. Abbas *in cap. 4. X. de probat.*

V.

Doctores promoti variis gaudent privilegiis: (1.) immunes sunt à personalibus, sordidis & patrimonialibus muneribus Perez. *C. de profess. n. 4.* (2.) à nemine in judicium inviti trahuntur, nec in personâ capiuntur, sed possunt

per

per procuratores comparere. (3.) non debent capi pro debito. (4.) Salaria iis ex publico constituenda, etiam si non legant, modò in Aulis vel iudiciis scientiam exerceant. Brunnem. ad l. 6. C. de profess. (5.) Nobilitatem adipiscuntur. Perez. C. de abilita n. 10. seq.

Vl.

Bullati Doctores etiam à Tributis ordinatis exempti sunt, si prævio examine sint creati, quod forrè præsumendum. Brunnem. ad l. 6. C. de profess.

Vll.

Doctorem dicta sunt intelligenda secundum ea quæ allegant, Bartol. & Dd in l. non solum 8. §. si verba liberationis. de liberat. legat. Jason. in l. servorum filii. §. si pœcula. n. 6. de legat. 1. Socin. conf. 62. num. 9. vol. 1. eatenus enim iis credendum, quatenus allegant, legesque vel rationes probant, non verò quatenus nihil allegant. cap. quælibet 24. de Accusat. Everhard. in loc. legal. in præjud. circ. fin. vel evidenti jure rationeque refutantur. Panorm. post gloss. in cap. scientes 3. de Consil. cap. ego. cap. ut veterum. cap. qui nescit. cap. pen. & ult. distinct. 9. vid. Hartm. Pistor. quæst. 33. num. 27. Hujusmodi enim eadem facilitate negantur & rejiciuntur, quæ asseverantur, & sana ratio auctoritatibus hominum atque exemplis prævalere debet. cap. ult. dist. 9. nec considerandum quis dicat, sed quid dicat. cap. secundum 8. distinct. 19. gl. cap. in ego. verb. quantalibet. distinct. 9. cap. intelligentia. de V. S. vid. Anton. Gabr. Rom. l. b. l. de probat. conclus. 4. in fin. Ubi limitat in Doctore illustri, & præsertim pragmatico; huic enim de consuetudine testanti credendum esse dixerunt Jas. in l. 1. n. 26. §. l. ult. n. 58. D. de jur. Empt. Bart. in l. de quibus ff. de legib. Socin. conf. 165. Visis. n. 16. lib. 2. Anton. Coras. 1. comm. opin. Unde sufficere, quod in genere testatur, se scire talem consuetudinem esse & servari, ait Welenb. 1. conf. 13. num. 93. cum peritis aliis in sua arte credendum sit, Curtius in cap. fin. quæst. 6. in princ. conf. Dn. D. Franzkium 1. resolut. 16. num. 83. & supra cap. 5. axiom. 1.

Vlll.

Doctorem licet vendit justum consilium. cap. non licet. 11. q. 3. Cagnol. in l. 2. n. 579 ff. de orig. jur.

Ix.

Doctorem scriptis celebris præ alio ad officia publica promovendi debet. Viv. decis. 255.

X.

Doctorem quisve dicit & non est, punitur de falso. Bart. in l. eos. ff. ad l. Corn. de fals. præsumitur tamen Doctorem, qui diu fuit habitus & reputatus pro Doctore Bald. in l. 16. C. de appell. non tamen præscribi possit Doctoratum notat Id. in l. 1. C. de emanc. lib.

Xl.

Nemo est, qui doceri non egeat. Elegans est locus Ambrosii lib. 1. offic. cap. 1. in fin. de se ipso: Egoraptus de tribunaliibus atque administrationibus insula ad sacerdotium docere vos capi, quod ipse non didici. Itaque factum est, ut prius docere in-
esperem, quàm discere. Discendum igitur mihi & docendum est, quoniam non vacavit ante discere: & quantumlibet quisque profecerit, nemo est

qui doceri non egeat, dum vivit. conf. l. 65. §. 3. ibi: omnes addiscere possunt. de legat. 3. l. 20. de fideicom. libert. l. 17. de jure patron. can. 2. distinct. 49.

Xll.

Mirum est tam multa sæpe excidere incautis, dum alius alium sequitur sine iudicio. Argentæus ad consuet. Brit. art. 418. gl. 1. n. 10.

CAP. L. De Dolo. Axioma I.

Dolus in qualibet dispositione censetur exclusus. l. creditor 60. §. Lucius 4. ff. mandat. l. si pater 12. ff. quæ in fraudem cred. Paris. consil. 107. num. 33. lib. 3. Menoch. 1. arb. judic. quæst. 13. num. 8. Farinac. 1. conf. 96. n. 35. Glossa in l. apud Celsum. in prin. ff. de Except. doli cap. 2. de renunciat. in 6. Vult. 1. conf. Marpurg. 15. num. 70. Alex. conf. 152. num. 18. vol. 3. & conf. 143. num. 7. lib. 6. Dec. conf. 163. num. 10. Roland. à Valle consil. 11. num. 3. Gravett. conf. 100. num. 3. Ratio, quia consensum excludit ab ea dispositione, ad quam quis dolo fuit inductus. l. & eleganter 7. in prin. ff. de dolo. cap. quamvis 2. de pact. in 6. cap. cum contingat. 28. extr. de jurejur. Carpozovius p. 2. jurispr. for. constit. 35. definit. 2. num. 5. Sic in transactione vel simili actu, quantumvis generali, semper intelligi eum exceptum ex l. cum Aquiliana 5. ff. de transact. probat Mynling. 4. observ. 37. in fin. quem allegat Wesenbec. p. 2. conf. 52. n. 65. ita per quantamcunque generalem renunciationem non intelligi semotam quæstionem seu exceptionem affirmant Jas. num. 21. cum seq. & communiter Dd. in l. si quis tum aliter. de V. O. Tiraquell. in l. si unquam. in prin. n. 1. 2. & 3. C. de revoc. donat. Imol. in cap. pen. de empt. Bald. conf. 441. Visis. lib. 1. Alex. conf. 1. Ponderatus. lib. 6. Socin. conf. 48. Viso. lib. 4. Imò & dolum semper intelligi à juramento exceptum, colligitur ex l. cum contingat. ubi Dd. de jurejur. cap. quamvis. de pact. in 6. Ubi enim in contractu est dolo, præsumitur & in juramento. Cravett. conf. 192. num. 9. Curt. conf. 141. in fin. semperque intelligitur iurandum tacitam habere conditionem, si dolo malus absit latè. Imol. in cap. Quintavallus n. 45. de jurejur. per d. l. creditor. 60. §. pen. ff. mand. Wels. 1. conf. 23. num. 4.

II.

Dolus est delictum. l. 1. junct. gl. verb. crimine, quam ibi notat Bart. §. 1. de fidej. ff. tut. l. item exigit 16. ff. de dolo. l. 1. §. si apud. 43. ff. deposit. l. 1. §. planè 14. ff. de tutel. & ratione distr. & ibi Bald. ubi ait, quod statutum loquens de delicto, intelligatur & de dolo, quia est delictum, vid. & Jason. in l. si vero. in 1. col. ff. qui satisdant. cog. Alex. in l. si videtur. §. fin. in fin. ff. si quis jus dicent. non obtemp. & in l. si quis nec causam. in fin. ff. si cert. pet. addi potest & l. si ex causa 9. §. nunc videndum 2. ff. de minor. l. 3. ff. de crimine petul. quas allegat Corn. conf. 181. Videtur. in 4. volum. cum similibus ibidem allegatis. Vultejus 1. consil. 15. n. 69.

R 3

Intellige